

Kötelező Jogi Ismeretek

Szakterületi rész

VEZETÉKNÉLKÜLI HÍRKÖZLÉS

Összeállította: **Czuczy András (NMHH)**

Lektor: **Csapó Attila (MMK HIT)**

Tartalomjegyzék:

Vezetéknélküli hírközlés szabályozása	3
Bevezetés	3
Rádiófrekvenciák és azonosítók használati joga (Eht. 84. §)	3
Egyedi engedélyek (Eht. 55. §)	4
Jogorvoslatok (Eht. 44.§).....	6
Zavarvizsgálat.....	7
Végrehajtási rendeletek	7
A polgári frekvenciagazdálkodás egyes hatósági eljárásairól szóló 7/2012. (I. 26.) NMHH rendelet	7
Frekvenciakijelölés	8
Rádióengedély	8
Keretengedély	9
Egyszerűsített rádióengedély	9
Kísérleti rádióengedély	10
Rádióengedély módosítása, visszavonása	10
Frekvenciahasználati jogosultság, jog átruházásának és haszonbérbe adásának szabályai..	11
A rádióforgalmazás szabályai.....	11
Hatósági nyilvántartás	12
Rádióellenőrzés	12
Rádiófelderítés.....	13
Rádió megfigyelés	13
Zavarvizsgálat és zavarelhárítás	13
Nemzetközi mérőszolgálati tevékenység.....	14
A Frekvenciák Nemzeti Felosztásának Táblázatáról szóló 15/2012. (XII. 29.) NMHH rendelet (FNFT)	14
A polgári célra használható frekvenciasávok felhasználási szabályainak megállapításáról szóló 2/2013. (I. 7.) NMHH rendelet (RAT).....	15

Vezetéknélküli hírközlés szabályozása

Bevezetés

A szabályozás deklarált célja, az áruk és szolgáltatások szabad forgalmát elősegítő, Európát átfogó, illetőleg a globális hírközlési szolgáltatások elterjesztése, és fejlődésének elősegítése. Ideértjük, a harmonizált európai szolgáltatások való gondoskodást, a verseny piac kialakulásának elősegítését, a domináns szolgáltatók befolyásának ellensúlyozását. Továbbá a fogyasztók érdekében az egyetemes szolgáltatások nyújtását és azok feltételeinek meghatározását, a szolgáltatások együttműködésének biztosítását, a hírközlési szolgáltatások és berendezések minőség felügyeletét, valamint, a piac felügyelet meghatározását a korlátos erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás biztosítását, a törvény céljait szolgáló intézményrendszer fenntartását és fejlesztését, stb.

A deklarált célokból látszik, hogy a törvény átfogó, keret jellegű. A törvény terjedelménél fogva, de az előadás tárgya szerint is csak a vezetéknélküli távközlés szabályozásával foglalkozunk, ezért nem kerül megtárgyalásra a teljes Eht., hanem annak csak egyes fejezetei.

Rádiófrekvenciák és azonosítók használati joga (Eht. 84. §)

A törvény ezen fejezetében található minden szabály, amely a korlátos erőforrások használati jogával, kijelölésével kapcsolatos eljárási szabály.

A törvény alapvetése, hogy a frekvenciák rádió-távközlési célra szolgáló tartománya feletti rendelkezés az állam kizárólagos joga. Ez a jog nem nemzeti sajátosság, hanem az ITU egyezményében deklarált jog. Az ITU gondozásában megjelent **RR**¹. deklarálja, hogy rádiófrekvenciát csak engedély alapján lehet használni. Ez a korlátozás nem öntörvényű, hanem csak az egyedi elosztás alapján lehet korlátozni, illetve mederben tartani a hullámterjedés sajátosságai miatt létrejövő kölcsönös zavarokat.

A frekvenciák kijelölése során az eljáró hatóság sem járhat el önkényesen, azaz nem jelölhet frekvenciákat önkényesen az egyes alkalmazásokhoz. A kijelöléseknek meg kell felelniük nemzeti frekvenciafelosztás, valamint a sávfelhasználás szabályaira vonatkozó jogszabályoknak. Ezek a szabályok harmonizálnak az RR.-ben meghatározott felosztással.

Átmeneti időre, meghatározott célra a törvény megengedi a nemzeti frekvenciafelosztás, vagy a sávfelhasználás szabályaira vonatkozó jogszabályoktól való eltérést. Ez a felmentés nem a jogszabályok megkerülését szolgálja, hanem az ésszerű gazdálkodást. Szinte minden évben kerül megrendezésre olyan esemény, amelynek a lebonyolítása, a biztonság fenntartása igen jelentős frekvencia allokációt igényel. A nemzeti frekvencia felosztás, vagy a sávfelhasználás szabályaira vonatkozó jogszabályok maradéktalan betartása nem adna lehetőséget az igényelt mennyiségű rádiócsatorna kijelölhetőségére. Mivel ezen események jellemzően rövidebbek, mint 30 napnál, a szabálytól való eltérés nem jelenti a szabály megsértését, sőt ellenkezőleg ez teremti meg a racionalitást.

---

¹ RR = Radio Regulations

A törvény úgy rendelkezik, hogy: „A frekvenciahasználati jogosultság és jog külön jogszabályban meghatározott esetekben és feltételekkel ruházható át.” Ezen rendelkezés abból a korábban megtárgyalt szabályból ered, hogy a frekvenciák rádió-távközlési célra szolgáló tartománya feletti rendelkezés az állam kizárólagos joga. Ez általában igaz. Azonban abban az esetben, amikor az állam „hosszabb időre odaadta a frekvenciahasználati jogosultságot” (a jogosult jelentős díjat fizetett a jogosultságért) ez esetben a törvény megengedi az átruházás jogintézményét.

Magyarországon mindenkire kiterjedő fizetési kötelezettséget csak törvény állapíthat meg. Az **Eht. 84.§(6)** bekezdése deklarálja a fizetési kötelezettséget. Természetesen az egyedi engedélyek utáni díjfizetés mértékét, vagy annak megállapításának módját adja meg, hanem csak a tényt rögzíti, hogy a korlátos erőforrás időleges használatáért díjat kell fizetni, amelynek mértékét a hatóság állapítja meg egyedi határozatában.

A frekvenciahasználati jog visszavonása, mint jogintézmény a felhasználót védő szabály. A rádióengedélyt a hatóság meghatározott időre adja. A jog nem ad lehetőséget a frekvenciagazdálkodónak, hogy döntését saját elhatározásából megváltoztassa. Már pedig az életben nem ritkán, a rendkívül dinamikus fejlődő távközlésben egyre gyakrabban változnak a középtávú fejlesztési elképzelések. Korábban már volt arról szó, hogy frekvenciákat kijelölni csak a nemzeti frekvenciafelosztás, valamint a sávfelhasználás szabályaira vonatkozó jogszabályoknak megfelelően lehet. A törvény rögzíti, hogy amennyiben a használati jog visszavonására nemzetközi kötelezettség vállalás módosulása okán kerül sor, akkor a felhasználót kártalanítás illeti meg a központi költségvetés terhére.

Ket. szerint az ügyfél akkor köteles elektronikus úton kapcsolatot tartani a hatósággal, ha azt törvény az adott ügyben vagy eljárási cselekmény vonatkozásában előírja. A törvény szerint: „A bejelentéshez (egyszerűsített rádióengedélyhez) kötött frekvenciák használatára vonatkozó hatósági ügyekben az elektronikus kapcsolattartás kötelező, kivéve, ha az az adott eljárási cselekmény tekintetében nem értelmezhető.” ez a rendelkezés teremti meg az On-Line engedélyezési eljárások bevezetését a frekvenciahasználattal kapcsolatos közigazgatási eljárásokba.

Egyedi engedélyek (Eht. 55. §)

Építési engedélyezési eljárásokban a következő eljárás típus fogalmakat használják: elvi építési engedély, építési engedély, használatba vételi engedély, építési- és használatba vételi engedély, bontási engedély. A fenti fogalmakat rádiótávközlési ügyekben nem használjuk, helyettük a törvény a frekvenciakijelölés és a rádióengedély fogalmát használja. A frekvenciakijelölés felel meg az építési engedélynek, a rádióengedély a használatba vételi engedélynek, míg a megszüntetés vagy visszavonás a bontási engedélynek. A törvény megkülönbözteti a frekvencia használati jogot és jogosultságot.

Versenyeztetési eljárásra nem kötelezett esetekben a rádiófrekvenciák használati jogát a hatóság döntése alapján frekvenciakijelöléssel vagy rádióengedéllyel lehet megszerezni, míg versenyeztetés eljárásra kötelezett esetekben a versenyeztetési eljárásban a nyertes frekvencia

használati jogosultságot nyer, és a kiadott frekvenciakijelöléssel és rádióengedéllyel frekvenciahasználati jogot.

A **Ket². 33. § (1)** szerint: „*A határozatot, az eljárást megszüntető végzést, valamint a másodfokú döntést hozó hatóságnak az első fokú döntést megsemmisítő és új eljárásra utasító végzését az (5) bekezdésben meghatározott időponttól számított harminc napon belül kell meghozni és gondoskodni a döntés közléséről. **Ennél rövidebb határidőt bármely jogszabály, hosszabbat pedig törvény vagy kormányrendelet állapíthat meg.***” az **Eht.** úgy rendelkezik, hogy „*A frekvenciahasználati joggal kapcsolatos hatósági eljárás határideje 42 nap. Pályázat vagy árverés útján megszerezhető jogosultságok esetén az ügyintézés határideje legfeljebb nyolc hónappal meghosszabbítható.*” Ez a 42 napos határidő az Eu-s jogharmonizációból származik, és kiterjed a teljes frekvenciahasználattal kapcsolatos eljárásokra, azaz új hálózat létesítése esetén a fenti határidőt a frekvenciakijelölési és rádióengedélyezési eljárásra együtt kell érteni, amely eljárás időbe természetesen nem számít bele mindazon időtartamok, amelyeket a **Ket. 33.§ (3)** bekezdésében sorol fel, valamint a frekvenciák kijelöléséhez szükséges műszaki vizsgálatok és a nemzetközi frekvencia koordináció időtartama.

A vezetéknélküli hírközlés, a frekvenciagazdálkodás alapfeladata a káros zavarok és zavartatások elkerülése. Amíg a nyomvonalas hírközlő rendszer csak lokális környezetükben okoznak érezhető hatásokat, addig a az elektromágneses hullámok nagy távolságban is képesek káros zavarokat okozni, és nem csak távközlő rendszerekben. A zavarok elkerülése annyira fontos szempont, hogy már az RR. is úgy rendelkezik, hogy minden állomás csak az összeköttetés biztonságos létrehozása és fenntartásához szükséges teljesítményt sugározhatják. A rádiótávközlésre használható rádiófrekvenciák utáni felfokozott igény okán minden rádiócsatornának létezik azonos csatornájú felhasználása, amely rendszerek között kimutatható az interferencia. Így végül kijelenthető, hogy nem létezik „zavarmentes” rádiócsatorna, hanem legfeljebb olyan rádió csatorna létezik, amelynek használata során nem éri nagyobb zavaró jel, mint amely a műszaki előírásokban meghatározott. Ezáltal az eljáró hatóságnak eszközt kell nyújtania a jogalkotónak, hogy a zavarokat kezelni tudja. A zavar megelőzésnek két formája a preventív zavar elhárítás, és az operatív. A preventív zavar elhárítás eszközei a rádióberendezések zavarállóságának növelése, a kijelölt frekvenciák közötti védő távolság növelése, megfelelő modulációs módok alkalmazása, a teljesítmények csökkentése, stb.. Ugyan ilyen fontos szempont a rádióhullámok hatása az élő szervezetekre, amelyet külön jogszabály szabályoz. E külön jogszabályban ezen egészségügyi határérték megállapítása egy sokparaméteres (frekvenciasáv, távolság, csatorna szám) függvény, amely az idővel a környezet változásával meg tud változni. E célok érdekében deklarálja a törvény, hogy a hatóságnak jogában áll a frekvenciahasználat korlátozása vagy megtagadása. A kijelölés megtagadásának más eseteit is tárgyalja a törvény. Így a hatóság megtagadhatja a frekvencia kijelölését, ha a kérelem lehetetlen dolog megvalósítására irányul, műszaki okból

---

² 2004. évi CXL. törvény, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól

nem lehetséges, vagy ha a kérelmezőnek lejárt határidejű frekvencia díjfizetési kötelezettsége áll fenn a hatósággal szemben.

A törvényben látszólag nagyon evidens rendelkezés olvasható: „A frekvenciahasználati jog jogosítottjának kérelmére a frekvenciahasználati jogot a hatóság visszavonja.” A rendelkezés megértéséhez emlékeztetnem kell, hogy a frekvenciahasználati jog és jogosultság nem minden esetben jelenti ugyan azt a személyt. Amikor e két fogalomhoz két különböző személy tartozhat, azok a versenyeztetési eljárások különböző esetei. Amennyiben a rádióengedély megszüntetését csak a frekvenciahasználati jog gyakorlója kérhetné, érdekes visszás esetek, helyzetek állhatnának elő. Pl. amikor egy műsorszóró állomás jogosultja másik személlyel kívánná a továbbiakban műsorát sugároztatnia, stb. És ha már műsorszórás, akkor egy különös eljárási különlegesség. A törvény úgy rendelkezik: *„Amennyiben a médiaszolgáltatási jogosultság műsorszolgáltatási, vagy hatósági szerződésen alapul, a műsor szórására vonatkozó rádióengedély, a szerződésben foglalt határozott időtartam leteltének napjával, vagy a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetése esetében, a megszüntetés napjával - külön anyagi jogi visszavonásra irányuló hatósági eljárás és hatósági döntés nélkül - megszűnik.”* Tehát amíg a szerződés megkötése nem jelenti a frekvenciahasználati jog megszerzését, addig a szerződés megszűnése megszünteti a frekvenciahasználati jogot is.

Jogorvoslatok (Eht. 44.§)

Hírközlési ügyekben első fokon a polgári célú frekvenciák használatára vonatkozó frekvenciakijelölést, és rádióengedélyt, valamint árverés, illetve pályázat esetén frekvenciahasználati jogosultságot a Hatóság, a nem polgári célú frekvenciakijelölést, illetve rádióengedélyt a Hatóság a nem polgári célú frekvenciagazdálkodó, önálló hatáskörrel rendelkező szervezeti egysége, a KFGH³ jár el. Általános jogelv, hogy minden hatósági döntés ellen lehet fellebbezni, és a fellebbezést elbíráló személy nem lehet azonos az első fokú döntés meghozóval. A Hivatal által hozott elsőfokú hatósági döntés ellen az ügyfél az Elnökhöz fellebbezhet, kivéve azon döntéseket, amelyek ellen a Ket. vagy e törvény alapján nincs helye fellebbezésnek. A Hivatal elsőfokú határozata ellen kizárólag azon - az eljárásról szabályszerűen értesített - ügyfél élhet fellebbezési kérelemmel, aki az elsőfokú eljárásban részt vett.

Az Elnök által a Hivatal elsőfokú határozata elleni fellebbezés során másodfokon hozott határozat felülvizsgálatát kizárólag az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében a tanú, a hatósági tanú, a szakértő, a tolmács, a szemletárgy birtokosa, az ügyfél képviselője és a hatósági közvetítő kérheti kereset indításával - jogszabálysértésre hivatkozással - a hatósági határozat közlésétől számított harminc napon belül a közigazgatási ügyekben eljáró bíróságtól.

---

³ KFGH=Központi Frekvenciagazdálkodási Hivatal

A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya, a keresettel támadott hatósági határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető.

Zavarvizsgálat

Ahogy korábban megállapítottuk a vezetéknélküli hírközlés, a frekvenciagazdálkodás alapfeladata a káros zavarok és zavartatások elkerülése. Míg a nyomvonalas hírközlő rendszerek csak lokális környezetükben okoznak érezhető hatásokat, addig az elektromágneses hullámok nagy távolságban is képesek káros zavarokat okozni. A zavar nem csak távközlő rendszerekben jelenik meg, ezért a frekvenciagazdálkodó hatóságok kötelesek a frekvenciahasználattal kapcsolatos nemzeti, illetve nemzetközi megállapodásokon alapuló nemzetközi rádiómegfigyelést, ellenőrzést, felderítést, zavarvizsgálati és zavarelhárítási tevékenységet végezni, amelynek során jogosultak a rádióadások műszaki-forgalmi megfigyelésére és azok rögzítésére, jogszabályban meghatározott feltételek szerint.

A hírközlés védelme, a frekvenciahasználat hatékonysága és káros zavarástól való mentessége, valamint az elektromágneses összeférhetőség (EMC) biztosítása céljából a frekvenciagazdálkodó hatóságok rádiómérő és rádió-zavarelhárító szolgálatot tartanak fenn.

Végrehajtási rendeletek

Amint láttuk, a törvény bár egyes kérdés körökkel meglehetősen részletesen foglalkozik, ennek ellenére is csak keret jellegű törvény, azaz a részlet szabályok u.n. végrehajtási rendeletekben került megállapításra. Ilyen tekintetben a törvénynek 32 db végrehajtási rendelet létezik. Míg korábban ezen végrehajtási rendeletek kormány, vagy miniszteri rendeletek voltak, azzal, hogy az NMHH elnöke önálló jogalkotási jogkört kapott e végrehajtási rendeletek sorra kiváltódtak mára NMHH rendeletekkel.

A polgári frekvenciagazdálkodás egyes hatósági eljárásairól szóló

7/2012. (I. 26.) NMHH rendelet

A jogszabály abban értelemben átfogó jellegű, hogy a polgári frekvenciagazdálkodással kapcsolatos valamennyi hatósági tevékenység szabályozása a rendeletben megtalálható. A rendelet főbb témakörei:

- frekvenciakijelölés;
  - kísérleti célú frekvenciakijelölés
  - rádióengedély;
  - egyszerűsített rádióengedély;
  - kísérleti célú rádióengedély;
  - Rádióengedéllyel kapcsolatos egyéb rendelkezések;
  - A rádióforgalmazás szabályai
-

- Rádióellenőrzés;
- Rádiófelderítés;
- Rádiómegfigyelés
- Zavarvizsgálat és zavarelhárítás
- Nemzeti mérőszolgálati tevékenység
- Nemzetközi mérőszolgálati tevékenység
- Hatósági nyilvántartás

Frekvenciakijelölés

Frekvenciakijelölés szükséges

- a) rádióállomás, rádiórendszer telepítéséhez,
- b) kísérleti célra

A jogszabály általános kötelezettségnek teszi a frekvenciakijelölés közigazgatási eljárását. Ezen általános kötelezettség alól természetes kivételek léteznek. Ilyen pl. Frekvenciakiosztási tervvel rendelkező rádió-távközlési szolgálatok (azon alkalmazások, amelyek rendelkeznek frekvencia kiosztási tervvel, pl. légi mozgó szolgálat); a szükségállapot és vészhelyzet idején üzembe helyezett eszközökre, az alkalmi rendezvényekhez kér rádióengedélyek esetei – mert általában nincs idő mind frekvenciakijelölési, mind a rádióengedélyezési eljárást lefolytatni, az egyedi engedélyezi kötelezettség alól felmentett alkalmazások.

Frekvenciakijelölési eljárás általában kérelemre indul. Hivatalból indított eljárások esetei pl. nemzetközi kötelezettség fakadó frekvencia csere.

A kérelem tartalmi és formai elemei: a kérelmező cégadatai, a megvalósítandó rádióalkalmazás műszaki és geodéziai adatai, műszaki terv, adatszolgáltatás a hatósági nyilvántartáshoz, tervező számításokkal alátámasztott nyilatkozata a sugáregészségügyi követelmények betartásáról. Azok a műszaki és geodéziai adatokat kell megadni, amelyek a frekvencia- a csatorna- vagy a frekvenciasáv jellemzőinek kiválasztását befolyásolhatja. Műszaki tervet minden állandó helyű állomást tartalmazó frekvencia igény vizsgálatához be kell nyújtani. Műszaki tervet azon frekvenciakijelölési kérelmekhez nem kell benyújtani, amely alkalmazások esetében nem kell/lehet megtervezni az ellátottságot, más üzemelő rendszerek részére nem szükséges zavarvédelmet biztosítani, vagy a műszaki előírások erősen korlátozzák a sugárzási jellemzőket (teljesítmény, antenna magasság, sáv szélesség, stb.).

Rádióengedély

Üzemben tartható az a rádióberendezés, amely teljesíti a forgalomba hozatalra vonatkozóan jogszabályban meghatározott követelményeket és egyedi rádióengedéllyel - ide értve az egyszerűsített rádióengedélyt is - rendelkező rádiórendszer része, vagy nemzetközi megállapodás alapján elismert, idegen honosságú egyedi rádióengedéllyel rendelkező rádiórendszer része, vagy olyan rádiórendszer része, amely a frekvenciasávok felhasználási szabályainak megállapításáról szóló jogszabály alapján az egyedi engedélyezési kötelezettség alól mentesül.

Rádióberendezést a használati-kezelési útmutatóban foglaltak betartásával, átalakítás nélkül lehet üzemben tartani. A berendezés teljesítményének beállítása belső kezelő szervvel nem jelent átalakítást. Amennyiben a rádióberendezés átalakításra került, a berendezésnek újból el kell végezteni a külön jogszabály szerinti megfelelésértékelését.

A rádióengedély jogerős frekvenciakijelölés alapján adható – kivételek a frekvenciakijelölésnél felsoroltak. Rádióengedélyt a hatóság kérelemre ad. Amíg frekvenciakijelölésnél előfordulhat, hogy a hatóság hivatalból indítja meg az eljárást, ez rádióengedélyezésnél már nem áll fenn. A hatóság a korábbi engedélyezési eljárásban megadott adatokból ismeri egy kérdéses hálózat sugárzási jellemzőit. Így egy elrendelt frekvenciaváltásnál minden adat a hatóság rendelkezésére áll az eljárás lefolytatásához. Rádióengedélyezésnél ez már nem áll fenn, tekintettel arra, hogy a fizikai berendezéseket át kell hangolni a kijelölt új frekvenciákra, és ennek megtörténtét csak az engedélyes tudhatja. A rádióengedély kérelem tartalmi és formai elemei majdnem megegyeznek a frekvenciakijelölésével. A kérelmező cégadatait és a műszaki adatokat adatszolgáltatás keretében ugyan úgy meg kell adni. Amennyiben nincs eltérés a korábban elbírált tervtől, akkor új terv benyújtására nincs szükség, viszont a kérelmet benyújtónak nyilatkoznia kell olyan kérdésekben, amelyet a hatóság helyszíni bejárás nélkül nem tudhatna meg. Így nyilatkozni szükséges a tervnek való megfelelésről, az antennák és antennatartók jogszerű használatáról. Csatolni kell az OSSKI⁴ szakvéleményét, ha kérelem bármelyik állomásának kisugárzott teljesítménye meghaladja 5 kW-t.

Keretengedély

Blokkgazdálkodásra jogosító frekvenciakijelölés esetén a Hatóság a rádióengedélyt keretengedélyként adja ki. A Hatóság a keretengedélyben rendelkezik az üzembe helyezett rádióberendezésekkel kapcsolatos adatszolgáltatások gyakoriságáról.

A keretengedély egy speciális rádióengedély fajta. Míg a rádióengedély tartalmazza valamennyi állomás geodéziai adatait és sugárzási jellemzőit, a keretengedély nem tartalmaz konkrét állomásra vonatkozó adatot. Ilyen keretengedély a versenyeztetési eljárás során nyertes pályázónak adható, amennyiben a pályázaton olyan frekvencia blokkra lehetett pályázni, amelyben a csatorna kiválasztást az engedélyes végzi el. A blokkon belül kialakult belső zavartatás viszonyokat a hatóság nem vizsgálja.

Egyszerűsített rádióengedély

Angol-szász irodalomban On-Line licencing vagy Light Licencing eljárás néven megtalálható eljárás. A Ket. alapján valójában nem is kérelem, nem is engedély (határozat), hanem bejelentés és nyilvántartásba vétel. Ket. szerint az ügyfél akkor köteles elektronikus úton kapcsolatot tartani a hatósággal, ha azt törvény az adott ügyben vagy eljárási cselekmény vonatkozásában előírja. A törvény szerint: „A bejelentéshez (egyszerűsített rádióengedélyhez) kötött frekvenciák használatára vonatkozó hatósági ügyekben az elektronikus kapcsolattartás

⁴ OSSKI=Országos Sugárbiológiai és Sugár egészségügyi Kutató Intézet

kötelező, kivéve, ha az adott eljárási cselekmény tekintetében nem értelmezhető.” A bejelentését a hatóság honlapján elérhető elektronikus úrlapon - a központi rendszer ügyfélkapuján történt azonosítást követően - nyújtható be. Nyilvántartásba vétel és visszaigazolás a központi rendszeren keresztül történik meg. A bejelentésben foglalt frekvencia a nyilvántartásba vétel napjától használható.

Kísérleti rádióengedély

Bár úgy tűnik nincs már mit felfedezni az elektronikában, ez bizony csalóka látszat. Legjobb példa talán a 4. generációs mobil adatszolgáltatás (LTE) megjelenése napjainkban. Ezen a példán keresztül érzékelhető, hogy ma is létezik olyan körülmény, amely hatásmechanizmusát még nem ismerjük pontosan, a jobb megismerés reményében további kísérleteket kell folytatni. Ezen kísérletek lefolytatásához lehet kérni és kiadni kísérleti rádióengedélyt. Tekintettel arra, hogy a kísérletben számos interferenciatényező nem pontosan ismert, ezért a jogszabály különleges felhatalmazásokat ad az eljáró hatóságnak a kialakult zavar helyzetek kezelésére. Korlátozott a kísérleti rádióengedély érvényességi ideje. Állandó elérhetőséget kell megadni a kísérletek lefolytatásáért felelős személynek, a kísérleti rádióengedély érvényességének lejárata előtt is visszavonható kártérítési felelősség nélkül.

Rádióengedély módosítása, visszavonása

A rádióengedély módosítható az engedélyes (jogosult) kérelmére, hivatalból indult eljárásban frekvenciagazdálkodási okból, illetve a nemzetközi frekvencia koordináció eredményével. Az engedélyes kérelmére történő módosítás nem igényel magyarázatot – ha az nem terjeszkedik túl jogszabályi vagy a műszaki előírásokban meghatározottakon. Frekvenciagazdálkodási okból, hivatalból történt rádióengedély módosítás például egy rádióhálózat forgalmi kapacitásának megosztása egy másik (egy újabb) felhasználóval. A frekvenciakoordináció eredményével történő módosítás is csak amennyiben szorul magyarázatra, hogy a kölcsönös zavartatások elkerülése érdekében az Igazgatásoknak egyeztetniük kell frekvencia terveiket és felhasználásaikat. amennyiben egy érintett ország egy állomás üzembe helyezéséhez csak módosított sugárzási jellemzőkkel járul hozzá, úgy a kezdeményező Igazgatásnak e koordinációs eredményt az engedélyes tudomására is kell hozni. e tudomásra hozatal módja, a kiadott rádióengedély hivatalból történő módosítása.

A Hatóság a frekvenciakijelölést vagy rádióengedélyt új, önálló elsőfokú hatósági ügyként és eljárásban - anyagi jogi alapon – visszavonja

- ha azt jogszabály írja elő;
- ha jogszabállyal kihirdetett nemzetközi kötelezettségvállalás módosulása ezt szükségessé teszi;
- ha a frekvenciahasználati jogosultság megszűnt;
- ha a frekvenciakijelölés a **9. § (2)** bekezdése alapján vagy a rádióengedély a **17. § (3)** bekezdése alapján került kiadásra, és a frekvencia koordináció során a rádióállomás frekvenciahasználatát az érintett igazgatás - külön megállapodás vagy a Nemzetközi Rádiószabályzat szerint - elutasítja;
- bírósági döntés alapján;

- építésügyi hatóság jogerős döntése alapján, ha építési engedélyköteles antennatartót vagy antennát használatba vételi engedély nélkül használnak;
- a sugáregészségügyi követelmények megsértése esetén, az ÁNTSZ illetékes szervének határozata alapján; vagy
- ha a kérelem a valóságnak nem megfelelő vagy megtévesztő adatokat tartalmazott

Frekvenciahasználati jogosultság, jog átruházásának és haszonbérbeadásának szabályai

A frekvenciahasználati jogosultság, jog átruházásához a Hatóság jóváhagyását az eredeti jogosult vagy engedélyes és a frekvenciahasználati jogosultságot, jogot szerezni szándékozó együttesen köteles kérni.

A Hatóság az átruházáshoz a frekvenciasávok felhasználási szabályainak megállapításáról szóló jogszabály szerinti feltételek teljesítése esetén járulhat hozzá.

A kérelemben a frekvenciahasználati jogosultságot, jogot szerezni szándékozó köteles nyilatkozni arról, hogy frekvenciahasználati jogosultságra, jogra vonatkozó minden jogszabályban, valamint hatósági határozatban rögzített feltételt magára nézve kötelezőnek tekint. A kérelemhez csatolni kell az átruházásról szóló megállapodás egy eredeti példányát.

A Hatóság a frekvenciahasználati jogosultság, jog átruházását jóváhagyó határozatát internetes oldalán közzéteszi.

A frekvenciahasználati jogosultság, jog haszonbérbeadása nem érinti a Hatóság és a haszonbérbeadó között hatósági szerződés vagy hatósági határozat alapján - a haszonbérbeadás előtt - létrejött közigazgatási hatósági jogviszony tartalmát.

A rádióforgalmazás szabályai

A rádióforgalmazás szabályai a digitális világban, egy picit idejét múltnak tűnik. Legtöbben arra gondolunk, hogy használunk mi is rádiórendezéseket, és még soha senki nem hívta fel figyelmünket a rádióforgalmazás szabályaira. Nos, aki ezt gondolta, az félreértésben van. Az igaz, hogy a digitális technika szinte minden területre betört már – de azért még vannak kivételek. Elsősorban ezen kivételek rádióforgalmazását szabályozza ez a rendelet.

A rádióforgalmazás során be kell tartani a Nemzetközi Rádiószabályzat előírásait, valamint a magyar távközlési igazgatást érintő nemzetközi megállapodásban meghatározott további forgalmazási előírásokat. Egyes a rádiószolgálat állomásának kezelése szakképesítéshez kötött, (fedélzeti járművek, amatőr)

A rádióengedélyben megállapított hívójelet vagy azonosító jelet minden rádióforgalmazás megkezdésekor és befejezésekor vagy egyéb - jogszabályban meghatározott - gyakorisággal, valamint a Hatóság felszólítására közölni kell.

Tilos, a rádióállomással más rádióállomás üzemét szándékosan zavarni, vagy modulálatlan jelet sugározni, vagy olyan kódot használni, melynek kulcsa vagy dekódolási eljárása a Hatóság részére nem hozzáférhető és a rejtjelfelügyelet sem adott engedélyt a használatához, vagy megtévesztő hívójelet használni, vagy olyan közleményt szándékosan venni, rögzíteni, továbbítani, bármely módon felhasználni, létezését felfedni, amelyet nem ennek a rádióállomásnak a részére sugároztak. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a közleménynek a Hatóság rádió megfigyelése során történő rögzítésére.

Minden rádióállomás kezelője köteles a segélyhívást elsődlegesen venni és arra válaszolni.

Az **Alaptörvény 48-54. cikkében** meghatározott különleges jogrend idején a rádióállomás kezelője köteles a közleményt elsőbbséggel venni, továbbítani és a közleményre válaszolni.

Hatósági nyilvántartás

Törvény írja elő, hogy jogszabályban kell meghatározni azon adatok körét, amelyeket egyes hatóságok nyilvántartásaikban nyilvántarthatnak. A **Ket.** adja meg a felhatalmazást, hogy bármely eljáró hatóság az általa intézett ügyekben hozzáfordult magánszemélyek személyes adatait nyilvántarthatja. A rádiótávközlés közigazgatási eljárásai túlnyomó többségében a lehetséges zavartatások elkerüléséről vagy felderítéséről szól. Ennek megvalósításához a háromdimenziós térben kell hullámterjedési számításokat végezni. Ezek a számítások csak akkor végezhetők el, ha az eljáró hatóság nyilvántartásában rendelkezésre áll minden korábban kiadott okirat adata. Ennek érdekében a jogszabály a következők szerint rendelkezik:

A Hatóság köteles nyilvántartani:

- a jogosultak, az engedélyesek és a frekvenciadíj fizetésére kötelezettek személyazonosító és lakcím adatait, levelezési címét, e-mail címét, telefonszámát, adóazonosító jelét, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezet esetében cégadatait;
- a rádióállomások földrajzi és telepítési adatait;
- a rádióállomások sugárzási jellemzőit, hívó és azonosító jeleit;
- a rádiórendszerek, rádióberendezések műszaki jellemzőit, a frekvenciadíj mértékét;
- a rádiórendszerek műszaki felépítését, üzemidejét, telepítésük, üzemben tartásuk célját;
- a rádiórendszerek más elektronikus hírközlő hálózattal való csatlakozásának módját, célját; és
- a lepecsételt rádióberendezés típusát vagy más azonosításra alkalmas megjelölését, az üzemeltető nevét és címét, az őrzés helyét, a pecsételést indokát, a pecsét eltávolításának okát, idejét.

Keretengedély esetében a Hatóság a **14. § (4)** bekezdése szerint bejelentett adatokat nyilvántartásba veszi.

A hatósági nyilvántartásban szereplő közérdekű adatokat bárki megismerheti, kivéve, ha nemzetközi megállapodás eltérően rendelkezik. A nemzetközi megállapodások mellékletei szerinti frekvenciajegyzékek nem hozhatóak nyilvánosságra.

Rádióellenőrzés

A Hatóság általános hatósági felügyeleti, mérőszolgálati és rádióellenőrzési hatáskörében az üzemben tartott rádióberendezést és rádiórendszert, vagy nagyfrekvenciás berendezést, vagy nagyfrekvenciás jelet vagy mellékhatást keltő berendezést, valamint villamos vagy elektronikus alkatrészeket tartalmazó berendezést előzetes bejelentés nélkül az üzemeltetés helyszínén ellenőrizheti.

A berendezés üzemeltetője köteles bármely berendezést bemutatni, a vizsgálatot lehetővé tenni.

A Hatóság a fent meghatározott bármely berendezést jogosult részletesebb vizsgálat céljából a telephelyére szállítani. A Hatóság a vizsgálat után köteles a rádióberendezést az eredeti helyére visszaszállítani kivéve, ha az elszállításra a berendezés szabálytalan forgalomba hozatala vagy jogszerűtlen üzemeltetése miatt alkalmazott jogkövetkezmény szolgáltatott alapot.

A rádióellenőrzés keretében a Hatóság eszközöket frekvenciahasználati, elektromágneses összeférhetőségi (a továbbiakban: EMC), valamint összekapcsolási jellemzők vizsgálatával ellenőrzi.

A Hatóság hivatalból térerősség és ellátottsági paraméterek vizsgálatával ellenőrzi az elektronikus hírközlési szolgáltatókkal kötött hatósági szerződésben foglalt ellátottsági és minőségi mutatók teljesülését.

Rádiófelderítés

A Hatóság mérőszolgálati tevékenysége körében hivatalból felderíti az ismeretlen eredetű, jogszerűtlen, engedély nélküli vagy zavart okozó rádióadásokat. A rádióadások, a nagyfrekvenciás jelek forrásának behatárolására rádiófelderítést végez. A rádiófelderítés során a Hatóság behatárolja a berendezés telephelyét és azonosítja az üzemeltető kilétét.

Rádió megfigyelés

A Hatóság mérőszolgálati tevékenysége körében hivatalból, a rádióspektrum tartós megfigyelésével, monitorozásával méri a rádióberendezések, rádióállomások sugárzási paramétereit, és a rádióadások forgalmi, foglaltsági jellemzőit. A Hatóság a megfigyelt rádióadásokat a jogszerű használat ellenőrzése érdekében rögzítheti és a rögzített rádióadásokat a rádióberendezés használatával elkövetett jogsértés felderítése, bizonyítása során felhasználhatja. Az eljárás során fel nem használt felvételt, a rögzítéstől számított harminc nap elteltével meg kell semmisíteni. A Hatóság rádiómegfigyelési tevékenysége során megfigyeli a rádióberendezések, rádióállomások által keltett térerősségek egészségügyi határértékhez való viszonyát is.

Zavarvizsgálat és zavarelhárítás

A Hatóság mérőszolgálati tevékenysége körében hivatalból - ideértve a bejelentés alapján hivatalból indított eljárást is - jár el a jogszerűen üzemeltetett rádiószolgálatok berendezéseinek üzemében észlelt zavar, vagy EMC probléma esetén a káros zavarás kivizsgálása és elhárítása érdekében. A zavarvizsgálat keretében vizsgálja a zavar meglétét, okát, behatárolja annak forrását, azonosítja az érintett üzemeltetőt, helyszíni hatósági ellenőrzés, rádióellenőrzés keretében megvizsgálja a zavart okozó berendezést.

Nem minősül zavarnak a vételi hiba, ha az természeti jelenségekből, vagy mechanikus eszközöktől származik, vagy az adó ellátottsági területén kívül van, vagy a vevőkészülék műszaki hibája, szakszerűtlen vagy nem rendeltetésszerű használata okozza.

A rádióberendezés, rádiórendszer működésében zavart okozó köteles a zavart megelőzni, a keletkezett zavart megszüntetni. Zavarvizsgálat keretében feltárt zavarás esetén a Hatóság kötelezi az üzemeltetőt a zavar megszüntetésére. Amennyiben a Hatóság a zavart okozó eszköz üzemben tartóját az eszköz zavarszűrésére, áthelyezésére, üzemidejének korlátozására vagy a zavar más módon történő elhárítására kötelezte, a zavart okozó eszköz üzemben tartója köteles a zavarelhárítás tényét, az ismételt üzembe helyezést megelőzően bejelenteni. Ha a zavart az üzemeltető a megjelölt határidőre nem szüntette meg, a Hatóság jogosult a berendezés üzemeltetését megtiltani, illetve a berendezést az Eht. rendelkezései szerint lepecsételni.

Nemzetközi mérőszolgálati tevékenység

A Hatóság kivizsgálja, a külföldi igazgatások, ideértve a frekvenciagazdálkodó hatóságok zavarbejelentéseit, és intézkedik a zavarok elhárításáról. A külföldi társigazgatás, hatóság megkeresésére, közreműködik a nemzetközi zavarelhárításban. Külföldi eredetű zavar esetén az illetékes társigazgatásnál, hatóságnál, vagy a Nemzetközi Távközlési Egyesületnél zavarbejelentést tesz. Összehangolt méréseket végez a zavarok megelőzése és a nemzetközi koordináció érdekében a frekvenciakijelölés kiadása előtt, vagy külföldi társigazgatás kérésére, a külföldi rádióállomás frekvenciakijelölése előtt. Külföldi társigazgatás, vagy a Nemzetközi Távközlési Egyesület Postai és Távközlési Igazgatások Európai Értekezlete felkérésére, együttműködik a nemzetközi rádiómérő programok végrehajtásában, védelmegfigyeléseket végez külföldi műsorszóró állomás vételi lehetőségeinek megállapítása érdekében, rendszeres időközökben elvégzi a nemzetközi adatszolgáltatással kapcsolatos méréseket.

A Frekvenciák Nemzeti Felosztásának Táblázatáról szóló 15/2012. (XII. 29.) NMHH rendelet (FNFT)

Az FNFT, az 1000 GHz-ig terjedő rádiófrekvenciás tartományon belüli frekvenciasávok felosztása rádiószolgálatok között. Tartalmazza a rádiószolgálatok számára történő felosztását, valamint polgári, nem polgári és közös célú felhasználásra történő megosztását, továbbá az egyes rádiószolgálatokhoz és rádióalkalmazásokhoz rendelt frekvenciasávok felhasználásának előkészítését.

Az ITU a világot 3 rádiós körzetre osztotta fel. A felosztásnak történeti, történelmi és hullámterjedési okai vannak. Ez a körzeti felosztás ad magyarázatot arra, hogy miért nem szabad más rádiós körzetben - egyébként jól működő - rádióberendezést Magyarországon/Európában üzembe helyezni.

A rendelet fő része a felosztási táblázat. A táblázat bal oldala azt mutatja, hogy az ITU I., II., és III. körzetében mely szolgálatok használatára osztották fel az egyes frekvencia sávokat, míg a táblázat jobb oldala azt mutatja meg, hogy Magyarországon az egyes frekvenciasávok mi módon van felosztva a polgári és nem polgári szervezetek között.

Az egyes cellákba azon rádiószolgálatok elnevezése szerepel, amelyek számára felosztották a frekvencia sávot.

Amennyiben a rádiószolgálat nevét végig nagybetűvel írták, úgy az a rádiószolgálat abban a frekvenciasávban u.n. „elsődleges” szolgálat. Ha rádiószolgálat nevét Nagy kezdőbetűvel írták, majd kisbetűvel folytatták, akkor ezt a frekvenciasávot e rádiószolgálat számára u.n. „másodlagos” jelleggel osztották fel. A rendelet szövege szerint bármely frekvencia sávban üzemelhetnek u.n. „harmadlagos” szolgálatba sorolt rádióalkalmazások. A szolgálat jellege meghatározó, a keletkezett zavarok elhárítása szempontjából van jelentősége. Azonos szolgálati jelleg besorolás mellett a később telepített állomás nem okozhat zavart a korábban létesültnek, és tűrni köteles a korábban létesültektől származó zavarokat. Különböző szolgálati jelleg besorolás esetén a sorszámában nagy jellegű állomás nem okozhat zavart a kisebb jellegű állomásnak, még akkor sem, ha az később létesül, és ezen állomásoktól érkező zavarokat ugyan úgy tűrni köteles.

Az egyes cellákba írt számok jelentése:

- ha az csak szám, akkor az egy u.n. „nemzetközi lágjegyzet”,
- ha az egy „H” betűvel kezdődő szám, akkor az egy u.n. „nemzeti lábegyzet”.

- ha az a szám a cella alsó vonalára illesztett, akkor a lábjegyzet a cellában feltüntetett valamennyi rádiószolgáltatásra vonatkozik,
- ha az a szám a rádiószolgáltatás megnevezése sorában van, akkor az a lábjegyzet csak arra az rádiószolgáltatásra vonatkozik.

Ezek a lábjegyzetek rendszerint valamely időbeli korlátozásra, sávnyitásra, átrendezésre vonatkozó információkat tartalmaznak.

Az FNFT az egyes frekvenciasávokat kijelölhető, fenntartott, tervezett vagy előirányzott kategóriába sorolja. A kijelölhető nem sorul magyarázatra. A másik három jogtechnikai kategóriák, leginkább a sáv távlati lehetséges felhasználására adnak információt.

Az FNFT is rögzíti, hogy frekvenciát kijelölni csak az FNFT-nek megfelelően lehet, de az FNFT is tartalmazza azt a szabályt, hogy az előbbiektől 30-napnál rövidebb időre kiadott alkalmi rádióengedélyek esetében el lehet térni.

A polgári célra használható frekvenciasávok felhasználási szabályainak megállapításáról szóló 2/2013. (I. 7.) NMHH rendelet (RAT)

Ezen rendelet tartalmazza azokat az egyes frekvenciasávokban üzemeltethető rádióalkalmazásokat, amelyeket az FNFT polgári felhasználásra osztott fel. Tehát csak a polgári alkalmazások szerepelnek a rendeletben. A rendelet fő része szintén egy táblázat, amelyben 5 oszlop szerepel, soraiban a frekvenciasávok és az alkalmazások vannak feltüntetve. A táblázat 5. sora tartalmazza a legfontosabb felhasználói információkat, vagy esetleg azt, hogy az alkalmazás mentesített az egyedi engedélyezés alól.

A RAT mellékletei:

- *Sávhasználati feltételek, műszaki követelmények*
- *Nemzetközi frekvenciakoordinációs dokumentumok*
- *Harmonizált frekvenciasávú rádióalkalmazások*
- *Tengeri mozgószolgálat*
- *Koordinációs követelmények jegyzéke*
- *Átruházható frekvenciasávok*
- *Rövidítések jegyzéke*
- *Dokumentumok jegyzéke*